

עבירות זיוף - סוגים ועונשים

לא פעם מגיעים לפתחם של בתי המשפט תיקים המערבים עבירות זיוף, החל מאנשים שזייפו אישורי לימודים ועד למעשים חמורים בהרבה שמטרתם לקבל במרמה רכוש וכסף בסכומים גבוהים. עבירות הזיוף חולשות על תחומים רבים למשל: זיוף מסמכים, זיוף שטרות, זיוף מטבעות, זיוף חתימות, זיוף בידי עובד ציבור ועוד. חשוב לדעת שעל פי חוק מדובר בעבירות חמורות, הכרוכות בעונשי מאסר שמתחילים בשנה אחת ועלולים להגיע אפילו עד 7 שנים. עו"ד אסף דוק סוקר בשורות הבאות את סוגי עבירות הזיוף ומהותם והעונשים הצפויים למורשעים בהם.

מהו זיוף על פי החוק?

ישנם מספר סעיפים בחוק העונשין העוסקים בעבירות זיוף. הראשון שבהם הוא סעיף 414 המגדיר את המונח זיוף בשלוש צורות אפשריות:

1. "עשיית מסמך הנחזה להיות את אשר איננו, והוא עשוי להטעות" - הכוונה היא לעריכת מסמך חדש לגמרי שלא היה בנמצא לפני כן, וזאת לצורך השגת היעדים האמורים.

2. "שינוי מסמך - לרבות הוספת פרט או השמטת פרט - בכוונה לרמות, או ללא סמכות כדין ובאופן הנחזה כאילו נעשה השינוי בסמכות כדין" - כאן מדובר בשינויים במסמכים קיימים כגון שינוי של סכום כספי, תאריך, זהות, תמונה, שם וכיוצא בזאת, בהתאם לאופי המסמך.

3. "חתימת מסמך בשם פלוני ללא סמכות כדין, או בשם מדומה, באופן העשוי להיחזות כאילו נחתם המסמך בידי פלוני" - המדובר במסמכים מקוריים או מועתקים בלי חתימת מקור, בהם אדם מעתיק את החתימה כדי לממש את מטרותיו. לדוגמא, זיוף חתימות על מסמך רפואי, צוואה וכדומה.

יש לציין כי הגדרתו של מסמך היא תעודה בכתב או בכל אמצעי אחר, כלומר מדובר גם בגיליונות אלקטרוניים, דרכונים, שרטוטים, תעודות זהות, שטרות וחומרים אחרים.

אם ייתפס אדם עובר על אחד משלוש צורות הזיוף המנויות לעיל במטרה לקבל דבר במרמה ולא רק לשם הזיוף גרידא, העונש הצפוי לו יכול להגיע לעד 3 שנות מאסר. במידה והעבירה בוצעה בנסיבות מחמירות הענישה יכולה להגיע לעד 5 שנות מאסר.

אילו עונשים צפוי בית המשפט להטיל על אדם שהורשע בזיוף?

סעיפים מספר 418 עד 221 לחוק העונשין מגדירים את עבירות הזיוף לסוגיהן, וכן את העונשים המוטלים בגיןן. ראשית, הענישה המרבית בגין פעולת הזיוף עצמה, בהנחה שבכך התמצה העניין וללא כוונה להשיג באמצעותה דבר מה, עומדת על שנת מאסר אחת. ואולם, במרבית המקרים אכן עומדת כוונה להשיג דבר (רכוש, מקרקעין, כספים וכן הלאה), ועל פי חוק במקרה זה עומדת הענישה המרבית על 3 שנות מאסר. יתר על כן, אם הזיוף נעשה בנסיבות מחמירות עולה הענישה ל- 5 שנות מאסר. הנסיבות

המחמירות נתונות לשיקולי התביעה שמגבשת ומגישה את כתב האישום, וכוללות בין היתר את היקף המרמה, סכומיה, נזקים שגרמה בפועל או עלולה הייתה לגרום, מידת הפגיעה באמון ועוד. מטבע הדברים, ככל שהנסיבות חמורות יותר כך תהיה גם הענישה שתוטל בסופו של יום על ידי בית המשפט.

אילו סוגי עבירות זיוף נוספות קיימות בספר החוקים?

מלבד עבירת הזיוף הבסיסית, ישנן עוד מספר פעולות הנחשבות תחת קטגוריה זו מבחינת המחוקק ומערכת המשפט. לדוגמא, סעיף 419 לחוק העונשין עוסק בעבירה המכונה "זיוף המשפיע על עסקאות". כפי שראינו, העונש בגין עבירת זיוף ללא כוונה להשיג דבר מה עומד על שנת מאסר אחת, ואילו כאן משולש העונש (3 שנות מאסר). מדובר במסמכים שיש בהם כדי להשפיע למשל על גובהן ועצם ביצוען של עסקאות, באמצעות שינוי פרטים כגון אישורי רשויות, הערכות שווי, חתימות, תאריכים וכדומה. הכוונה היא למסמכים שיש בהם ידיעות על תאגידים או אנשים, ואין זה משנה אם התאגיד או האדם המדובר קיימים במציאות או שלא, ואם מדובר בתאגיד שעמד להיווסד אך לבסוף לא הוקם.

החמרה בעבירות זיוף בידי עובדי ציבור

דוגמא נוספת לעבירת זיוף מצויה בסעיף 421 לחוק העונשין, שעוסק בעבירת "זיוף בידי עובד הציבור". על מנת לסבר את האוזן, עובדי ציבור הם למשל פקידים במשרדי ממשלה, שוטרים, עובדי עירייה, מנהלי מוסדות ציבוריים, ועוד רשימה ארוכה של בעלי תפקידים. במקרים אלו קיימת החמרה משמעותית בענישה משום שאנשים אלו מייצגים את מוסדות הממשל, זוכים לאמון רב מצד הציבור והמערכת, ומקבלים גישה לחומרים רגישים. על כן, כאשר הם מבצעים פעולות זיוף או פעולות מרמה כלשהן נגרמת פגיעה במערכת השלטונית בכללותה, בהתנהלות התקינה וכמובן באמון הציבורי. לפיכך, עובד ציבור שמזייף מסמך אשר הוא ממונה על שמירתו או על עשייתו, או לחילופין שמתוקף תפקידו יש לו גישה עליו, מסתכן בענישה מרבית של 3 שנות מאסר ולעיתים גם בקנס כספי. כבר כאן ניתן לראות את ההחמרה לעומת אזרח מן השורה שמזייף מסמך, אשר מסתכן כאמור בשנת מאסר אחת "בלבד". יתר על כן, אם עובד ציבור עובר עבירה זו מתוך כוונה לקבל דבר מה, יוטל עליו עונש מרבי של 5 שנות מאסר ולפעמים קנס (לעומת 3 באזרחים מן השורה), ואם הדבר שהתכוון לקבלו אכן התקבל עולה הענישה המרבית ל- 7 שנות מאסר.

אילו מסמכים ניתן לזייף?

כפי שראינו בפסקאות שלעיל, עבירת הזיוף מתייחסת למעשה לכל מסמך שהוא, בין אם הוא בכתב או באופן אחר. מדובר למשל בתעודות זהות, מסמכים חשבונאיים, חוות דעת רפואיות, צוואות ואפילו גיליונות ציונים אקדמיים או נתוני תעסוקה לצורך קבלה לעבודה. להלן שתי דוגמאות:

1. **זיוף אישורי בעלות על רכבים** - מדובר במקרה של נאשם שפעל על מנת לרמות קוני רכבים, אותם רכש מחברות ליסינג. לאחר שהיה קונה את הרכבים טיפל במד הקילומטרים שלהם ומפחיתם, וכמו כן שינה את המסמכים המצורפים להם כדי שיוכן כי הם שייכים לכאורה לבני משפחתו. במקרה זה הצליחה להגיע הסנגוריה לעסקת טיעון מול התביעה, כל שעל הנאשם הוטל לשלם פיצויים לנפגעים, לשלם קנס כספי נוסף, ולרצות עבודות שירות.

2. **זיוף אישורי לימודים** - מדובר באדם צעיר שניסה לקבל אשרת שהייה בארה"ב ולשם כך הגיש לשגרירות מסמך מזויף, המעיד לכאורה על סיום לימודים אקדמיים. כנגד הצעיר הוגש כתב אישום בגין שימוש במסמך מזויף כדי להשיג דבר במרמה, העלול כאמור להוביל לענישה מרבית של 3 עד 5 שנים. ואולם, בית המשפט נאות לשלוח את הנאשם לתסקיר מבחן וקיבל את ההמלצה שלא להרשיעו מפאת גילו והיעדר עבר פלילי. על כן, נגזרו עליו אך ורק עבודות לתועלת הציבור.

מן הדוגמאות שלעיל ניתן להבין, כי בעבירות הזיוף יכול ייצוג משפטי הולם להביא לתוצאות חיוביות מאוד מבחינתם של נאשמים. יתר על כן, עורך דין מיומן עשוי בהחלט להביא גם לסגירת התיק בטרם גובש לכדי כתב אישום והגיע לבית המשפט.

כמו כן, ניתן לזייף כמעט כל דבר שיכול להתחזות לחומר המקור, ממנו רוצים להשיג בטווח המידי והקצר כלומר - זיוף שטרות, זיוף מטבעות, זיוף דרכונים, זיוף אישורים רפואיים, צוואות וכל דבר המשרת אינטרס של הפרט או הכלל בהתאם לנסיבות. בעידן המודרני של זמננו, השתכללו המזייפים ואף התרבו וזאת אודות לטכנולוגיית המחשבים הזמינה כמעט לכל אחד והתוכנות הרבות הקיימות ככלי עזר נוסף לשם כך. מרבית הזיופים האיכותיים של ימינו, נעשים באמצעות המחשב באמצעות תוכנות גרפיקה כמו "פוטושופ" לדוגמא.

כיצד ניתן לאבחן האם העבירה היא זיוף או שימוש במסמך מזויף?

אם החזקת ביד מסמך מזויף ולא עשית בו שימוש לצרכים אישיים או לקבלת דבר במרמה, אך הפועל היוצא של פעולת ההחזקה היא פלילית בשל היות העובדה כי הנך מחזיק מסמך לא מהימן, דהיינו לא ממקור ראשון - דע כי העבירה היא עבירת זיוף בלבד עד שיוכח אחרת.

ייתכן ואתה מחזיק בשטר כסף או מטבעות כסף מזויפות שניתנו לך כעודף או בשוגג בדרך אחרת ולא היה לך כל מושג לקיומן של הטובין המזויף, אך לא היה לך חלק בייצור שלו, בהפצה שלו ובייחוד אם הוא רק נתפס עליך לפני שימוש בו, ייחשב הדבר בגדר החזקת חומר מזויף ואף זיוף עד שתוכיח כי אתה לא זייפת.

אך אם השתמשת במסמך מזויף בין אם אתה הכנת אותו ובין אם מישהו אחר, גם ללא ידיעתך, ההחמרה במקרה הזה תהיה הרבה יותר קשה וכאן תהיה חייב להשתמש בעורך דין פלילי המכיר ויודע את רזי חוק העונשין בדגש על עבירות הזיוף על מנת שייסע לך להוכיח את חפותך בשעת הדין. כאן מדובר בשימוש במסמך מזויף ללא ידיעתך, אך במידה והשתמשת במסמך מזויף בידיעה מראש ובהכרה צלולה, הנך מסתכן בעבירה נוספת המוגדרת כ"שימוש במסמך מזויף". גם כאן העונש יכול לנוע בין שנה ל 3 שנים, כאשר השנה היא הנסיבה שהוכחה בבית המשפט כי לא היה לך חלק בזיוף והדבר נעשה בתום לב, אך במידה ופעולת הזיוף נועדה כדי להשיג משהו אחר בתמורה, בידיעה מראש ובכוונה תחילה, יתייחס המחוקק בכובד ראש על עבירה שכזאת ודינה יהיה מאסר של 3 שנים. לעיתים (תלוי בנסיבות המקרה) ובנסיבות מחמירות יוכל להסלים העונש גם ל 5 שנים ויותר. הכל תלוי בנלווים, בכמות ובאופי הכללי של המעשה.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין זיוף או שימוש במסמך מזויף?

במידה וזומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין זיוף או שימוש במסמכים מזויפים, אתה זקוק לעורך דין מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, שכן המדובר בעבירה שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללות כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריא. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בעבירות אלה מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין עבירות זיוף פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאב פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.